

Motion till riksdagen 2025/26:4134

av **Malcolm Momodou Jallow m.fl. (-)**

med anledning av prop. 2025/26:238 Ny myndighet för miljöprövning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2025/26:238 Ny myndighet för miljöprövning.

Motivering

Regeringen föreslår i proposition 2025/26:238 att en ny statlig myndighet ska inrättas med ansvar för miljöprövning. Syftet anges vara att skapa en mer effektiv, enhetlig och förutsägbar tillståndsprocess.

Motionärerna delar uppfattningen att tillståndsprocesser ska vara rättssäkra, effektiva och förutsägbara. Sverige behöver välfungerande processer för både klimatomställning och hållbar industriell utveckling. Detta får dock aldrig ske på bekostnad av miljöskydd, demokratisk förankring eller rättssäkerhet. Motionärerna anser att regeringens proposition riskerar att leda till just detta.

Risk för försvagat miljöskydd

Regeringen har under lång tid argumenterat för snabbare tillståndsprocesser inom bl.a. gruvnäring, energiutbyggnad och större industrietableringar. Det finns en uppenbar risk att denna reform i praktiken blir ytterligare ett steg mot att prioritera exploateringstakt framför miljöhänsyn.

Miljöprövningens syfte är inte att vara så snabb som möjligt. Dess syfte är att säkerställa att verksamheter inte orsakar oacceptabla skador på natur, klimat, vattenresurser, biologisk mångfald eller människors livsmiljö. När regeringens främsta fokus ensidigt ligger på snabbare processer finns en uppenbar risk att kvaliteten i prövningen försvagas.

Försvagad lokal och regional kompetens

I dag finns betydande kompetens inom länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer. Dessa aktörer besitter

- lokal kunskap om naturvärden
- regional förståelse för markanvändning
- kunskap om lokala samhällsförhållanden
- etablerade relationer med kommuner och regionala aktörer.

Genom att centralisera ansvaret till en ny myndighet riskerar denna kunskap att försvagas eller gå förlorad. Miljöbeslut behöver ofta fattas med stor förståelse för lokala förutsättningar.

Risk för nya flaskhalsar och ökad byråkrati

Regeringen beskriver reformen som ett sätt att minska ineffektivitet, men att skapa en helt ny myndighet innebär omfattande organisatoriska risker:

- personalflytt
- kompetensförlust
- nya administrativa kostnader
- oklara ansvarsfördelningar
- risk för längre handläggningstider under övergångsperioden.

Historiskt har stora myndighetsomorganisationer ofta skapat nya problem snarare än löst befintliga.

Svag analys av påverkan på lokalsamhällen och urfolksrättigheter

Många miljöprövningar berör lokalsamhällen, markägare, civilsamhällesorganisationer och inte minst samiska rättigheter. Motionärerna anser att propositionen innehåller en otillräcklig analys av hur dessa gruppers inflytande och rättigheter påverkas av den föreslagna centraliseringen.

Regeringen angriper symtomen snarare än orsakerna

Om regeringen vill förbättra miljöprövningen borde fokus ligga på

- fler handläggare
- stärkt kompetensförsörjning
- förbättrad samordning mellan myndigheter
- bättre digitalisering
- tydligare processledning.

I stället väljer regeringen en omfattande institutionsreform utan att tillräckligt visa att detta faktiskt löser problemen.

Sammanfattning

Sverige behöver effektiva tillståndsprocesser. Men det behövs också starkt miljöskydd, lokal förankring och rättssäkra beslut.

Regeringens proposition riskerar att skapa ökad centralisering, svagare miljöhänsyn och nya administrativa problem utan att garantera verkliga förbättringar.

Malcolm Momodou Jallow (-)

Daniel Riazat (-)

Lorena Delgado Varas (-)